

PROJECT EFFECTEN VAN STAPELING MAATREGELEN IN HUISHOUDENS

Het FSU wil verschillende Friese huishoudens volgen en begeleiden om de effecten van de stapeling van bezuinigingsmaatregelen in kaart te brengen. Hoe werken de gevolgen van de veranderingen in uitkeringsregelingen, zorg, werken en wonen uit in het dagelijks leven? Het FSU wil samen met partners – zoals de thuisadministratie van Humanitas, het schuldhulpmaatjesproject van de kerken en Zorgbelang Fryslan – het initiatief handen en voeten geven. Aan het Centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling Partoer wordt gevraagd om een bijdrage te leveren aan de organisatie en afname van interviews met de personen in de huishoudens.. Het idee om huishoudens te volgen is in een project uitgewerkt door het Landelijk overleg cliëntenraden Sociale Zaken (LocSZ). Collega-organisaties in Limburg (Pijler) en Noord-Brabant (BUS) doen ook mee.

Aanleiding voor het initiatief

De snelle en ingrijpende ontwikkelingen op het sociale terrein zullen in de komende jaren grote impact hebben op met name kwetsbare groepen in de samenleving. Het gaat daarbij om een stapeling van verschillende maatregelen:

- * de ingrijpende wijzigingen in de Wet Werk en Bijstand (met name de huishoudenstoets)
- * de komst van de Wet Werken naar vermogen (Wwnv), met onder meer grote gevolgen voor de WSW en de Wajong
- * de Wet Gemeentelijke schuldhulpverlening
- * het lokale sociale beleid, in het bijzonder verschrapping van de minimaregelingen en het re-integratiebeleid.

Dezelfde groepen zullen vaak ook worden getroffen door veranderingen in de zorgvoorzieningen van de WMO en AWBZ en verslechtering van het lokale voorzieningenniveau als gevolg van gemeentelijke bezuinigingen.

Beleidsdoelen en –effecten worden meestal uitgedrukt in macrocijfers en ‘koopkrachtplaatjes’. Daarmee wordt beleid en de impact daarvan op het dagelijks leven van mensen sterk anoniem en algemeen gemaakt. Voor een deel is dat logisch en terecht. Beleidsvorming vraagt immers om enige afstand en zal zeker niet afhankelijk moeten zijn van incidentvorming (hoewel het daar soms wel de schijn van heeft). Koopkrachtplaatjes brengen de praktijkeffecten al wat dichterbij, maar ook dan zijn het cijfers en geen mensen van ‘vles en bloed’. Hoewel de koopkrachtplaatjes van het Nibud de laatste jaren al veel gedetailleerder zijn geworden, zijn ze bij lange na niet dekkend voor de inkomenseffecten die zich bij veel huishoudens voordoen. Denk dan vooral aan huishoudens die in hoge mate afhankelijk zijn van lokaal minimebeleid en de zorgvoorzieningen in het kader van de WMO. De effecten van dat beleid worden namelijk niet in de koopkrachtplaatjes meegenomen. Ook de stapeling van beleidseffecten zijn moeilijk in beeld te brengen zonder concrete informatie uit de dagelijkse praktijk van mensen die daardoor worden getroffen.

Inkomenseffecten staan niet op zichzelf. Zeker op minimum inkomensniveau hebben zij onvermijdelijk direct gevolgen voor het sociale meedoen. Dat wordt nog eens versterkt door het wegvallen of verschrappen van lokale voorzieningen, zoals wijkcentra, buurthuizen,

bibliotheken en welzijnsactiviteiten. Dergelijke effecten worden slechts zelden in beeld gebracht, terwijl deze het meest ingrijpend zijn. Bovendien is veel beleid tegenwoordig gericht op participatie, maar is er vaak geen beeld van contraproductieve effecten van veel beleidsmaatregelen.

Lokaal actieve vrijwillige hulpverleners (ontstaan vanuit lotgenotencontact) en cliëntenraden kunnen een belangrijke rol spelen bij het verzamelen van dergelijke informatie, bij het adviseren van individuele cliënten en bij het adviseren van (lokale) overheden en uitvoerende diensten. Dat vergt echter gerichte en gecoördineerde inzet en daarvoor ontbreken in de meeste gevallen de juiste randvoorwaarden.

Doel van het project

1. Het project wil de gevolgen van beleidsmaatregelen op de inkomenspositie, de mogelijkheden van sociale participatie en de gezondheidssituatie voor zichtbaar en invoelbaar maken.
2. Met de verzamelde ervaringen worden cliëntenraden beter in staat gesteld hun oordeel te vormen en (beleids)adviezen te formuleren.
3. Cliënten worden gestimuleerd om zoveel mogelijk vanuit zelfgekozen perspectief te gaan handelen en de regie te voeren.
4. Rapportages over de interviews, de gesignaleerde knelpunten en verbetervoorstellen worden voorgelegd aan de gemeenten in Fryslan en de Friese 1^e en 2^e Kamerleden.

Aanpak

In elk van de drie deelnemende provincies worden huishoudens benaderd die beantwoorden aan tenminste 5 geselecteerde huishoudtypen. Van elk huishoudtype wordt per provincie een huishouden gezocht dat woonachtig is in een grote stad, een kleinere gemeente en een kleine plattelandsgemeente of woonkern.

Werving van huishoudens

Werving van de beoogde huishoudens zal plaatsvinden door hulpverleners. Dat kan binnen hun bestaande cliëntenbestand of bij intakes. Daarbij kan onder meer worden gedacht aan:

- * vrijwillige hulpverleners (lokale spreekuren FSU, begeleiders en belastinghulpverleners vanuit de vakbeweging, thuisadministratie Humanitas, ouderenbonden, schuldhulpmaatjes)
- * schuldhulpverleners; * voedselbanken * het Kanskaartproject van de Sociale Alliantie Fryslan.

Uitgangspunt is dat deze hulpverleners hun diensten toch al aanbieden of afspraken hebben gemaakt over doorverwijzen naar en/of bemiddelen bij het verkrijgen van de beoogde en noodzakelijke hulp. Bij deze vorm van hulp of ondersteuning zal het invullen van het huishoudboekje vaak aan de orde zal zijn of zelfs vertrekpunt zijn van de dienstverlening. Bijzondere aandacht zal hierbij gelden voor het gebruik (of juist het niet-gebruik) van lokale regelingen. Daarbij geldt bovendien de overweging dat een vertrouwensbasis tussen hulpverlener en cliënt de beste waarborg is voor succesvolle werving én voor blijvende deelname gedurende de beoogde drie jaar. Het hulp- of dienstverleningsaanbod is daarbij niet alleen een belangrijke stimulans, maar kan ook voorkomen dat verwachtingen van hulp of oplossingen, die bij deze huishoudens kunnen worden gewekt, worden gefrustreerd.

Vraag en aanbod aan hulpverleners

- Werven van huishoudens volgens aangeleverde criteria (geselecteerde huishoudtypen en geselecteerde gemeentetypen) en de huishoudens daarbij informeren over vraag en aanbod (zie hieronder)

- De huishoudens, die bereid zijn mee te werken, aanmelden bij de provinciale coördinator van het project
- Gedurende drie jaar (najaar 2012 – najaar 2015) volgen en/of begeleiden van het huishouden
- Gedurende de looptijd tweemaal per jaar met het huishouden opstellen het huishoudboekje (naar model Nibud)
- De aldus verzamelde gegevens aanleveren bij de provinciale coördinator van het project

De deelnemende hulpverleners zullen gedurende de looptijd van het project actief worden geïnformeerd over de resultaten en bevindingen van het project en de ontwikkelingen op het gebied van (lokaal) sociaal beleid, met inbegrip van mogelijke tips en voorbeelden voor de hulp- of dienstverleningspraktijk.

Vraag en aanbod aan de huishoudens

De deelnemende huishoudens van verschillende samenstelling en in verschillende omstandigheden zal worden gevraagd om:

- Tweemaal per jaar hun huishoudboekje in te vullen en beschikbaar te stellen;
- zich daarover en de gevolgen van beleidsmaatregelen voor hun financiële en sociale omstandigheden (eveneens tweemaal per jaar) te laten interviewen; en
- de medewerking gedurende drie jaren (2012, 2013 en 2014) te verlenen zodat ontwikkelingen in hun situatie beeld kunnen worden gebracht.

Voor het huishoudboekje zal standaard het huishoudboekje van het Nibud worden gebruikt. Dat biedt niet alleen een belangrijk hulpmiddel, maar draagt ook bij tot betere vergelijkingsmogelijkheden. Tegenover de vraag aan beoogde huishoudens zal ook een aanbod staan van informatie, ondersteuning en/of begeleiding in enigerlei vorm en omvang. Eventueel aanvullend aanbod zal per provincie nader worden geformuleerd. Daarbij kan onder meer worden gedacht aan een kleine vergoeding.

Signalering

De resultaten van het project zullen regelmatig voorgelegd en besproken worden met de gemeenten c.q. de Vereniging van Friese Gemeenten en de 2^e en 1^e Kamerleden die woonachtig zijn in Friesland. De Friese resultaten worden landelijk gebundeld, samen met de resultaten in de provincies Limburg en Brabant.

De beide Friese dagbladen – Leeuwarder Courant en Friesch Dagblad – worden ingeschakeld om publiciteit te geven aan de voortgang en resultaten van het project. Dat zal onder andere gebeuren aan de hand van (anonieme) interviews met personen van de betrokken huishoudens en rapportage van de interviewer(s) en begeleidende hulpverleners.

Voorgenomen start

Het FSU wil in september 2012 het project starten voor de duur van drie jaar. De beoogde einddatum is september 2015.

Leeuwarden, april 2012.

FSU

Keetwaltje 1

8921 EV Leeuwarden.

tel: 058-2139992

email: fsu@fsufriesland.nl

BIJLAGE 1

Huishoudtypen die het meest worden getroffen

We hebben op basis van de koopkrachtberekeningen een beeld van de volgende stapelingseffecten (niet uitputtend) met daarachter de groepen die er waarschijnlijk het meeste van zullen merken:

- zorgtoeslag daalt in 2012 -> huishoudens met een laag tot midden-laag inkomen
- verplicht eigen risico stijgt fors in 2012 -> huishoudens met zorggebruik (worden wellicht iets gecompenseerd door de compensatie eigen risico)
- inkomensafhankelijke premie zorgverzekering stijgt in 2012 -> inkomen van 30.000 tot 50.000
- huurtoeslag daalt in 2012 -> huishoudens met een laag tot midden-laag inkomen en huur tussen kortinggrens en grens huurtoeslag
- tegemoetkoming wtcg wordt waarschijnlijk afgeschaft voor inkomen vanaf 30.000
- mogelijkheden categoriale bijstand worden beperkt tot 110% minimum -> zieken en ouderen met een inkomen tussen 110 en (vaak) 120% vh minimum in sommige gemeenten
- kosten kinderopvang nemen toe -> ook alleenstaande ouders met laag tot midden inkomen (al kunnen gemeenten hen meer kwijtschelding geven)
- huishoudtoets voor bijzondere bijstand -> huishoudens met laag inkomen en meerderjarige kinderen
- referentieminimumloon voor bepalen bijstandsuitkering wordt aangepast -> bijstandsgerechtigden
- achterblijven indexeren pensioen -> ouderen met aanvullend pensioen
- strengere maatregelen AOW bij verblijf in buitenland
- invoering wwv -> zorgbehoevenden (wajongers)
- sowieso hebben paren met meerdere (oudere) kinderen op bijstandsniveau erg weinig bestedingsruimte

Ik denk dat de volgende huishoudens (met een laag inkomen) hier de komende tijd het meeste van zullen gaan merken:

1. alleenstaanden, 65min, bijstand
2. eenoudergezin, bijstand
3. paar, bijstand
4. eenoudergezin, 1-3 dagen werk, minimumloon
5. gezin met meerderjarige kinderen, bijstand
6. alleenstaande 65 plus met aanvullend pensioen
7. paar 65 plus met aanvullend pensioen
8. alleenstaande 65 plus met onvolledige AOW
9. paar 65 plus met onvolledige AOW
10. alleenstaande met wajong-uitkering
11. paar met minstens 2 (oudere) kinderen, bijstand

Nibud, december 2011.

Jasja Bos, wetenschappelijk medewerker.

Bijlage 2

Gemeenten die aangesloten zijn op Berekenuwrecht, ultimo november 2011

Kies uw gemeente

Met dit programma kunt u zelf op eenvoudige wijze nagaan of u recht heeft op een gemeentelijke vergoeding.

Staat uw gemeente niet in de lijst? Dan maakt de gemeente geen gebruik van Bereken uw Recht.

Gebruik in dat geval de **FNV-Rechtenschatte**.

Selecteer hieronder uw gemeente

Aa en Hunze	Eemslond	Middelburg	Tytsjerksteradiel
Aalburg	Eersel	Midden-Drenthe	Uden
Aalsmeer	Eindhoven	Muiden	Uithoorn
Aalten	Ermelo	Naarden	Utrecht
Alblasserdam	Etten-Leur	Noord-Beveland	Veere
Almelo	Gaasterlân-Sleat	Noordenveld	Veghel
Alphen-Chaam	Geldrop-Mierlo	Noordoostpolder	Velsen
Amersfoort	Gilze en Rijen	Oirschot	Venray
Amstelveen	Goes	Oost Gelre	Vlissingen
Amsterdam	Gorinxe	Oosterhout	Vught
Apeldoorn	Haaksbergen	Opmeer	Waalwijk
Appingedam	Haarlem	Ouder-Amstel	Weert
Arnhem	Harderwijk	Overbetuwe	Weesp
Assen	Heerhugowaard	Papendrecht	Wijchen
Baarle-Nassau	Heerlen	Peel en Maas	Wijdmeren
Baarn	Helmond	Purmerend	Winterswijk
Barneveld	Hendrik Ido Ambacht	Purmerend	Wormerland
Bedum	Heumen	Reimerswaal	Zaanstad
Bergeijk	Heusden	Reusel-De Mierden	Zeewolde
Berkelland	Hilversum	Rijssen-Holten	Zoetermeer
Bernheze	Hoogezand-Sappemeer	Roermond	Zuidhorn
Bladelp	Hoon	Roosendaal	Zwijndrecht
Blaricum	Huizen	Rotterdam	
Bommelerwaard	Hulst	s-Hertogenbosch	
Borger-Odoorn	Kampen	Schijndel	
Borsele	Kapelle	Schouwen-Duiveland	
Breda	Katwijk	Sint Michelsgestel	
Bunschoten	Laren	Sittard-Geleen	
Bussum	Leek	Skarsterlan	
Capelle_aan_den_IJssel	Leeuwarden	Sliedrecht	
Castricum	Leiden	Sluis	
Coevorden	Leiderdorp	Soest	
Culemborg	Lemsterland	Súdwest Fryslân	
De Wolden	Leusden	Terneuzen	
Delfzijl	Lingewaard	Texel	
Deventer	Littenseradiel	Tholen	
Dordrecht	Loon op Zand	Tiel	
Duiven	Loppersum	Tubbergen	
Ede	Maastricht	Twenterand	
Eemnes	Marum	Tynaarlo	

[terug](#)

Inwoners van de volgende gemeenten moeten nog even geduld hebben, hun site is in aanbouw:

- Lansingerland
- Westervoort

Bijlage 3

Werkinstructie interviewers project 'De Boodschappenmand – koopkracht in de praktijk'

In deze notitie geven we een aantal tips en richtlijnen voor interviewers van het project 'De Boodschappenmand – koopkracht in de praktijk'.

Achtergrond

De afgelopen jaren is de economische situatie verslechterd en zijn al heel wat bezuinigingsmaatregelen en lastenverzwaringen doorgevoerd, die de positie van mensen met uitkeringen en lage inkomens verder hebben aangetast. Nieuwe bezuinigingsplannen en plannen voor hervormingen in sociale zekerheid en zorg, zowel landelijk als gemeentelijk, doen vrezen dat deze positie nog verder uitgehold zal worden.

De werkgroep Arme Kant van Nederland/EVA wil de situatie van mensen aan de arme kant van Nederland in beeld brengen vanuit de ervaringen van de betrokkenen zelf. Officiële koopkrachtplaatjes en Nibud-berekeningen zijn nuttig en waardevol. Maar ze vertellen het verhaal op een andere manier en ze vertellen vaak niet het hele verhaal. Sommige kosten die mensen hebben worden niet meegenomen en sommige andere kosten worden kunstmatig laag ingeschat. Het gaat vaak ook om berekeningen van verwachte effecten voor bepaalde huishoudtypen, en niet om de concrete geleefde werkelijkheid.

Om te laten zien hoe mensen aan de arme kant van Nederland er nu al voorstaan en hoe het hen is vergaan in de afgelopen jaren start de werkgroep het project 'De Boodschappenmand – koopkracht in de praktijk' om met interviews en huishoudboekjes ervaringsverhalen boven water te halen. Het ligt in de bedoeling om deze exercitie later te herhalen om onder meer de effecten van de invoering van de Wet werken naar vermogen, bezuinigingen en andere maatregelen in beeld te brengen. Het gaat niet om een kwantitatief onderzoek en het pretendeert geen volledige representativiteit. Het gaat om een kwalitatieve aanvulling op bestaande onderzoeken en berekeningen van CBS, SCP, Nibud en andere organisaties.

Wat vragen we de respondenten?

Huishoudboekje

Gegevens over inkomsten en uitgaven (omgeslagen naar maandelijkse bedragen) willen wij met een invuloefening door de respondent op een rijtje laten zetten. Daartoe is een apart vel bij deze instructie gevoegd. AKN/EVA stuurt dit huishoudboekje (al dan niet digitaal) vooraf toe aan de respondenten en vraagt hen dit vóór het interview in te vullen, zodat het tijdens het interview meegenomen kan worden. Als je de afspraak met jouw respondent maakt, check dan of hij/zij het boodschappenlijstje heeft ontvangen en vraag nog eens of men het vóór het interview wil invullen.

Interview

Middels een interview wordt de situatie van mensen beschreven.

Dit gesprek vindt bij voorkeur plaats bij de respondent thuis, maar kan in overleg ook op een andere locatie plaatsvinden. Een telefonisch interview heeft zeker niet de voorkeur, maar is in geval van groot tijdgebrek / lange reistijden ook denkbaar. In dat geval is het handig als de respondent het lijstje vóór die tijd (digitaal) opstuurt.

In het gesprek hoeft de lijst van onderwerpen niet strak, in vaste bewoordingen of volgorde afgewerkt te worden, maar het is wel de bedoeling dat in de loop van het gesprek in ieder geval de volgende punten aandacht krijgen (checklist):

- *Huishoudensituatie*
Hoe is het huishouden van de respondent samengesteld (evt. partner, aantal kinderen, andere inwonenden) en welke uitkering(en) / inkomen(s) komen er binnen?
- *Biografie*
Het is uiteraard niet de bedoeling een complete biografie op te tekenen, maar wel om een stukje geschiedenis te schetsen, waaruit blijkt hoe mensen in hun huidige situatie gekomen zijn. Het gaat dan om sociaal-economisch relevante ontwikkelingen in het leven, zoals werkgeschiedenis/uitkeringsgeschiedenis, huwelijk/scheiding, evt. ontstane schulden, gezondheid/handicap, e.d.
- *Huidige financiële situatie / recente ontwikkelingen*
Hoe is de verhouding tussen inkomsten en lasten? Waar zit de grootste financiële pijn? Welke specifieke maatregelen van de laatste één à twee jaar hebben invloed gehad op het huishoudbudget?
- *Toekomstverwachtingen.*
Welke ontwikkelingen zien de respondenten in het verschiep liggen? Welke (financiële) zorgen zien zij op zich afkomen in de nabije toekomst? Wat is hun grootste angst? Wat is hun grootste hoop?

Naam of anoniem / foto

Vraag respondenten of zij met naam en toenaam in het verslag willen, of dat zij liever anoniem willen blijven. Als ze geen bezwaar hebben tegen vermelding van de naam, vraag hen dan of ze er bezwaar tegen zouden hebben als er een foto bij het interview wordt afgedrukt. Aandringen hierop is niet wenselijk. Het is meegenomen als er een foto bij kan (dat maakt het persoonlijker en verlevendigt de opmaak van het verslag), maar het mag uiteraard geen belemmering voor deelname zijn.

- Respondenten kunnen zelf evt. een goede digitale foto aanleveren.
- Of je kunt tijdens / na het interview foto's nemen.
- Bij voorkeur buiten fotograferen. Evt. binnen (niet met raam op achtergrond), maar dan flits gebruiken.
- Neem minimaal 8 foto's. Er is dan voldoende keuze.
- Geen foto's met mobiele telefoon.
- Camera s.v.p. instellen op beste beeldkwaliteit en hoogste aantal pixels.

Richtlijnen voor het verslag

- Schrijf voor jezelf zoveel mogelijk op, waar mogelijk ook letterlijk, om woordelijke citaten te kunnen gebruiken.
- Maak bij de uitwerking geen woordelijk eindverslag van alles wat er in het gesprek is gezegd, maar verwerk het tot een interview / gespreksimpressie.
- Zorg dat antwoorden op de gesprekspunten uit de bovengenoemde checklist van onderwerpen terugkomen in het verslag.
- Lardeer het verslag waar mogelijk met wat saillante citaten.
- De lengte van het verslag moet ongeveer 1000 - 1100 woorden zijn.
- Je kunt de geïnterviewde vragen of hij/zij het verslag nog wil inzien om evt. wijzigingen te laten aanbrengen. Spreek dan wel een korte reactietermijn af en geef aan dat we er van uit gaan dat na die deadline de tekst ongewijzigd gebruikt kan worden.
- Stuur het uitgewerkte verslag en eventuele foto's naar:
neldeboer@armekant-eva.nl en peterdebie@armekant-eva.nl.
- **Toezending uiterlijk 1 september.**

Met heel veel dank, namens de werkgroep Arme Kant van Nederland/EVA,
Nel de Boer en Peter de Bie.

Bijlage 4

Samenvatting Minima Effectenrapportage (MER) gemeente Tilburg

Tilburg heeft door het Nibud onderzoek laten doen naar de inkomenseffecten. Hieronder een samenvatting die voor de Kerst 2011 naar de Tweede Kamer en staatssecretaris De Krom is gestuurd. Tilburg heeft een noodfonds (€ 750.000) in het leven geroepen om de gevolgen van stapeling te verzachten.

De gemeente Tilburg vraagt het kabinet om:

- Gemeenten de ruimte te laten om ook de groep 'werkende armen' (w.o. veel zelfstandigen) te blijven ondersteunen, zij zijn immers de motor van onze economie.
- Te zorgen voor een monitor die de ingrepen van de verschillende departementen vertaald naar de individuele huishoudens. Zodat gevolgen van ingrepen op hun onderlinge samenhang beoordeeld kunnen worden.

Risicogroepen voor armoede en schulden

1. Alleenstaanden onder de 65 jaar
 2. Eenoudergezinnen met oudere kinderen
- Beide groepen komen structureel elke maand geld tekort. Dit tekort kan oplopen tot meer dan 100 euro per maand.
3. Minima met veel zorgkosten. Over het algemeen zit er veel variatie in de hoogte van meerkosten. Het is dus van belang dat men zich realiseert dat in individuele gevallen er grote tekorten kunnen optreden door meerkosten.
 4. (Eenouder)gezinnen met thuiswonende kinderen vanaf 18 jaar Hier kan het koopkrachtverlies oplopen tot 30% in 2012. Het risico op aanpassingsschulden is erg groot.
 5. Werkende armen. Het koopkrachtverlies bij deze groep is meer dan gemiddeld, namelijk 3% (excl. huishoudtoets)

Stapeling bezuinigingen

Problemen van deze minima worden veroorzaakt of vergroot door de stapeling van bezuinigingsmaatregelen, zoals:

- huishoudens met een bijstandsuitkering hebben te maken met een minder sterke stijging van de bijstandsuitkering doordat de afbouw van de algemene heffingskorting in het referentieminimumloon.
- Invoering van de huishoudtoets bij toekenning van een bijstandsuitkering. Huishoudens met meerderjarige kinderen met eigen inkomsten gaan er hierdoor fors op achteruit.
- Huishoudens moeten een groter deel van de zorgtoeslag zelf betalen. Voor alleenstaanden is dat ongeveer 2 euro per maand, voor paren ongeveer 5 euro.
- De kinderbijslag daalt met ongeveer 3 euro per kind per maand.
- De kinderopvang wordt iets duurder. Dit scheelt voor deze voorbeeldhuishoudens ongeveer 2 euro per maand.
- Op de huurtoeslag wordt bezuinigd. Dit scheelt ongeveer 5 euro per maand voor alleenstaanden met een lage huur.
- Beperking van de inkomensgrens voor categoriale maatregelen tot 110 procent van het minimum. Dit scheelt voor de voorbeeldhuishoudens met een inkomen op 120 procent van het minimum behoorlijk. Afhankelijk van de huishoudsamenstelling 9 tot 78 euro per maand.
- Verhoging eigen risico en premie ziektekostenverzekering.

Bezuinigingen krijgen in Tilburg een gezicht

Wethouder Jan Hamming heeft met honderd Tilburgse minima gesproken.

"We wilden niet alleen statische cijfers, maar het ook van de mensen zelf horen. Dan hoor je schrijnende verhalen. Je praat met mensen die maar een paar tientjes per week hebben om van te leven en mensen die nu al honderd euro per maand te kort komen."

Algemeen geldt dat mensen niet weten wat hun te wachten staat, ze zijn niet voorbereid op de nieuwe situatie.

Risico op aanpassingsschulden is erg groot.

Verder verandert er voor mensen zowel op de inkomens- als uitgavenkant zoveel per 2012 dat het voor een 'normaal' mens niet meer te volgen is. Risico op fouten en terugvorderingen is erg groot. De wethouder heeft veel alleenstaande moeders gesproken die (parttime) werken, de zorg voor meerdere kinderen alleen hebben en met moeite de ballen in de lucht kunnen houden. Door de verhoging van de kosten op bijvoorbeeld kinderopvang en de ziektekostenverzekering is het voor deze doelgroep niet meer mogelijk de eindjes aan elkaar te knopen. Als zo'n moeder omvalt heeft dat grote gevolgen voor het gezin en worden de maatschappelijke kosten alleen maar hoger.

Ook de invoering van de huishoudtoets heeft grote gevolgen. Als in een gezin iemand een bijstandsuitkering heeft, maar een inwonend familielid ook een eigen inkomen, dan wordt de uitkering stopgezet. "We hoorden het verhaal van een doofstom meisje. Zij is super gemotiveerd en doet er alles aan om werk te vinden, maar dat lukt niet vanwege haar handicap. Haar uitkering houdt op omdat haar moeder werkt. Nu heeft ze nog een kleine auto waardoor ze mobiel is, want lopen en fietsen is te gevaarlijk vanwege haar handicap. Als haar uitkering stopt, wordt dat moeilijk en komt ze misschien geïsoleerd thuis te zitten. Door zo'n maatregel worden jongeren gedwongen uit huis te gaan, terwijl het vaak om mensen gaat die sociaal gebaat zijn bij het samenwonen."

Ander voorbeeld:

"We spraken een mevrouw van 52 jaar met medische beperkingen (waaronder epilepsie). Zij heeft een thuiswonend kind van 22 jaar, die werkzaam is als kok. Zij heeft nu vijf maanden bijstand vanwege een scheiding na 30 jaar huwelijk. Ze wil graag werken maar is moeilijk bemiddelbaar vanwege haar leeftijd, medische beperkingen en gebrek aan werkervaring." Per 1 juli 2012 gaat dit gezin er € 700,- per maand op achteruit!